

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ

ПРАВОСЛАВНОГ БОГОСЛОВСКОГ ФАКУЛТЕТА

УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Предмет: Реферат Комисије за избор у звање доцента за ужу научну област Библистика / Тежиште истраживања: Свето Писмо Старог Завета

Решењем Православног богословског факултета Универзитета у Београду бр. 0205-654/3 од 25.11.2021. на основу одлуке Изборног и Наставно-научног већа бр. 0104-580/4 од 18. октобра 2021. године именовани смо у Комисију за припрему реферата за избор у звање доцента за ужу научну област Библистика / Тежиште истраживања: Свето Писмо Старог Завета, са пуним радним временом и на одређено време, према конкурсном објављеном у публикацији Послови бр. 959 у среду 10.11.2021. После прегледа припремљеног конкурсног материјала имамо част и задовољство да Изборном и Наставно-научном већу Православног богословског факултета у Београду поднесемо следећи

РЕФЕРАТ

На расписани конкурс пријавио се један кандидат – Данило Михајловић (број пријаве 0205-654/2), доктор богословских наука и асистент Православног богословског факултета на Групи за библистику, који је приложио и сву конкурсном тражену документацију.

1. БИОГРАФИЈА

Данило Михајловић рођен је 04. фебруара 1987. године у Новом Саду. Богословију Светог Саве у Београду завршио је 2006. као ђак генерације, након чега уписује основне академске студије на Православном богословском факултету Универзитета у Београду. Основне студије завршава 2009. године као студент са највишим просеком на практичном смеру (9,54), а затим уписује мастер академске студије на истом факултету које окончава 2012. године стекавши назив *мастер-теолог* (просечна оцена 9,45). Исте године уписује докторске академске студије на Православном богословском факултету. Положивши све испите предвиђене програмом докторских студија на Православном богословском факултету, кандидат је 27. октобра 2014. пред комисијом успешно одбранио концепт докторске дисертације на тему „Рецепција Старог Завета у аскетској литератури ране Цркве у Египту“. Тема је прихваћена и у оквиру Наставно-научног већа Православног богословског факултета и након тога потврђена одлуком Већа научних области друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду на седници 07.07.2015. године. Након успешног окончања рада под менторством Његове Светости Патријарха српског Г. Порфирија, редовног

професора Православног богословског факултета, кандидат је одбранио докторску дисертацију 13. маја 2021.

Као изванредан студент током студија стиче бројне стипендије: Стипендију Министарства вера Републике Србије (2006/2008), стипендију „Млади таленти Србије“ Министарства за омладину и спорт Републике Србије (2008/2009), стипендију Епархије бачке (2009/2010), као и стипендију Светог Архијерејског Синода Српске Православне Цркве (2010/2011). Током 2016. године добија стипендију института *Johann-Adam-Möhler* из Падерборна за краћи студијски боравак који проводи на Универзитету у Минстеру (СР Немачка). Поседује одлично познавање енглеског (*Advance in English by British Council – C1*), немачког језика (*ÖSD Zertifikat - B2*), а служи се и руским. Од класичних језика кандидат користи старогрчки, црквенословенски и јеврејски (сертификат *Израелског института за библијске студије* Универзитета у Јерусалиму). Кандидат поседује статус редовног члана Матице српске. Поред наведеног, корисно је споменути да је кандидат додатно стекао национални и европски сертификат за бављење психотерапијом.

2. НАСТАВНО-ПЕДАГОШКИ РАД

Кандидат Данило Михајловић поседује богато наставно-педагошко и радно искуство. Од 2009. до 2017. године био је запослен као катихета у бројним средњим школама у Новом Саду: Гимназији „Исидора Секулић“, затим Медицинској школи „7. Април“, Саобраћајној школи „Пинки“ и Уметничкој школи за дизајн „Богдан Шупут“. Од 2012. до 2021. радио је и као вероучитељ при Саборном храму у Новом Саду на програму Веронаука за студенте Универзитета у Новом Саду, а од 2013. до 2017. вршио је дужност програмског уредника и заменика главног и одговорног уредника црквеног радија „Беседа“. На основу одлуке Наставно-научног већа Медицинског факултета Универзитета у Новом Саду бива изабран за сарадника у настави у периоду од 2014-2017. на предметима: Палијативна медицина и Историја сексуалности. Године 2017. изабран је у звање асистента на Групи за библијско богословље Православног богословског факултета Универзитета у Београду на предметима Увод у Стари Завет, Старозаветна историја, Старозаветна егзегеза, Старозаветна теологија и Библијска ерминеутика. Током рада на Православном богословском факултету од 2018. врши и дужност секретара Групе за библијско богословље као и секретара Библијског института Православног богословског факултета, а 2017. године био је и члан Савета Православног богословског факултета.

Кандидат је остварио и учешће у комисијама за одбрану завршних радова на основним академским студијама, као члан на одбрани укупно 2 (два) завршна рада, и на мастер академским студијама, као члан на одбрани укупно 5 (пет) мастер радова. На основу резултата анонимних анкета, његов досадашњи рад са студентима оцењен је просечним оценама 4.49 за академску 2018/2019. од 32 анкетираних студента, 4.80 за 2019/2020. од 28 анкетираних и 4.94 за академску 2020/2021. годину од 103 анкетираних студента, што представља очигледан тренд раста просечне оцене у раду са студентима. Кандидат је у свом педагошком ангажману показао изузетну посвећеност у раду са студентима која се, пре свега, огледа у редовној комуникацији са студентима путем

електронске поште ради извршавања предиспитних обавеза чиме је у великој мери олакшавао наставни рад током пандемијског периода. Такође, истакли бисмо поделу градива са вежби за Старозаветну историју и организацију предиспитних тестова који су путем парцијалне евалуације знања и стицања бодова за испит омогућили одличну пролазност по годинама према евиденцији студентског сервиса за овај предмет.

3. НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИ РАД

Научно-истраживачки рад кандидата Данила Михајловића усредсређен је на питања библијског богословља, пре свега односа између старозаветне и аскетске литературе, а затим и рецепције Старог Завета у патристичким делима. Кандидат поседује високе академске компетенције за научно-истраживачки рад у поменутој области о чему сведочи самостално и критичко истраживање извора у његовој дисертацији кроз коришћење методског опуса савремене библистике, нарочито у домену рецепције. О његовој компетентности поред дисертације сведоче и објављени научни радови у међународним и домаћим научним часописима и зборницима радова са међународних научних скупова. У потоњим редовима налази се преглед и опис његових научних радова који говоре о оспособљености кандидата за научно-истраживачки рад као и о његовом доприносу ужој научној области – старозаветној библистици.

3.1. ПРЕГЛЕД И ОЦЕНА НАЈВАЖНИЈИХ РАДОВА

[1] „Манастирске библиотеке и преписивање књига у хришћанским аскетским заједницама Египта у периоду IV – VII века – положај и улога Светог Писма“, *Богословље* 2 (2021) – у штампи. **M51**

Рад се бави анализом рукописних збирки манастирских библиотека у Египту у периоду IV–VII века у циљу разумевања афинитетa подвижника ка одређеним жанровима, посебно када је реч о Светом Писму. Аутор чланка сматра да је специфичан подвижнички однос према свештеним текстовима Писма од стране отаца пустиње уродио изналажењем нових рукописних стилова и техника преписивања књига Светог Писма при манастирским *scriptorium*-има. Сумирањем добијених резултата долази се до закључка да су хришћанске аскетске заједнице Египта дале значајан допринос ширењу писане културе речи у периоду позне антике. Процес умножавања књига за подвижнике није био само форма, него је услед дубоког поштовања речи Господње представљао свештену радњу учествовања у ширењу благе вести свим народима и тиме бивао преобликован у аскетску вежбу у којој је преписивач узрастао узајамно са новим рукописом који ствара.

[2] „Библијска ерминевтика Илариона Зеремског – приказ и анализа“, у: В. Вукашиновић/Н. Лукић (прир.), *Богословље и духовни живот Карловачке митрополије*, Mons Naemus, Београд 2021, 62-71. **M33**

Студија има за циљ приказ и анализу рукописа предавања Илариона Зеремског из Библијске ерминевтике пронађеног у библиотеци Епархије бачке. Аутор студије истиче

специфичност форме саморазумевања тумача светописамског текста на основу искуства аскетске традиције Православне Цркве на којој Иларион инсистира, што представља посебан допринос библистици овог јерарха Цркве у другој половини XIX века, јер је постулира пре свега као дисциплину у окриљу Православне Цркве, а не као академску дисциплину потпуно независну од учења Цркве. Овако схваћена, егзегеза нема само функцију теоријског изучавања речи Писма, него је и позив тумачу на узрастање у вери кроз смиравање своје воље и послушност заједници. Тумачење речи Господње разумева се као позив на узрастање, у ком процесу егзегеза постаје делатна. Важност овог рада огледа се у давању потенцијалних решења на актуелна индетитетска питања библијске ерминевтике у оквиру традиције Православне Цркве.

[3] “Old Testament Prophets in the Service of Community – Holistic Perspective of Prophetic Role“, у: I. Mihoc/J. Stanovici (прир.), *Proceedings of the International Symposium “The Theophaneia School” Timișoara, November 12th–13th, 2020, volume I – Biblical Exegesis*, - in press. **M33**

Предмет анализе овог рада јесте улога старозаветних пророка коју аутор посматра из различитих перспектива у циљу предочавања опасности од партикуларног проучавања пророчке делатности и губљења из вида холистичке природе њихове службе. Како би се наведена проблематика јасније предочила, у раду се фокусира на феномен посредништва на релацији Израил – Бог као централног елемента природе пророчког деловања у Израилу. Управо посредништво открива суштину свих аспеката пророчке улоге која се огледа у „служењу другоме“, у приношењу себе на жртву зарад очувања односа заједнице са Богом.

[4] „Карактеристике интерпретације старозаветних мудросних књига у египатским патерицима“, *Саборност* 14 (2020), 55-66. **M52**

У овом раду кандидат се бави односом старозаветне и аскетске литературе, тачније тумачењем старозаветних књига од стране подвижника египатских пустиња. Посебност овога рада чини истраживање у области која још увек није довољно истражена. Рад карактерише критичко бављење изворима како библијским, тако и патристичким. У раду је дат и табеларни приказ старозаветних цитата који су били у богослужбеној употреби египатских пустињских отаца. Аутор у анализи показује како египатски патерици највише користе мудросне књиге Старог Завета: Псалтира, Прича Соломонових, Књиге о Јову и Проповедника. Кандидат овај увид објашњава из ширег контекста истичући да се „прагматична димензија, која генерално карактерише подвижнички начин живота, рефлектује и на само тумачење светописамских текстова, посебно када је реч о мудросним књигама чији садржај и сам настаје као плод животног искуства“. У раду се даље приказују примери на основу којих се закључује да су у дословним читањима мудросних књига посебну примену пронашле аналогије, које су иначе омогућавале доследност преношења старозаветних мудросних порука. Обрађујући даље особености дословног читања мудросних књига као доминантног, аутор скреће пажњу на још један интерпретацијски образац који дефинише као „склоност ка интерпретирању стихова мудросних књига кроз призму пророштва“. Наглашавајући податак да се „приликом интерпретирања мудросних књига оци египатских пустиња готово уопште не користе алегоријом“, кандидат указује на необичност овог феномена јер је опште познато да се египатске пустиње као географска

подручја налазе у непосредној близини Александрије, иначе познатој по заступљености алегорије. У закључку рада кандидат констатује да је аналогија имала кључно место у коришћењу мудросне литературе у патерицима јер се њом омогућавала директна трансмисија практичног искуства живота у вери и прилагођавање пређашњих образаца новонасталим околностима.

[5] „Савремена еколошка свест и однос према природи у Старом Завету“, у: Н. Божовић/В. Таталовић (прир.), *Европа и хришћанске вредности – путеви библијске рецепције*, Библијски институт/Konrad Adenauer Stiftung, Београд 2020, 72-82. **M63**

Студија „Савремена еколошка свест и однос према природи у Старом Завету“ има за циљ преиспитивање начела на којима почива савремена екологија у односу на светописамски однос према творевини. Користећи се резолуцијом 70/1 Уједињених нација (Sustainable Development Goals) као оријентиром савремених еколошких смерница, кандидат критички сагледава мотив на коме се она базира. У самој преамбули резолуције наводи се да је целокупна иницијатива извршена „како би се одговорило на потребе тренутних и будућих генерација“. Кандидат Михајловић даље испитује последице које произилазе из оваквог приступа очувању природе и закључује да „у таквој констелацији човек представља субјекат, а планета објекат задовољења његових потреба, док само старање о планети постаје неопходност, чак нужност, зарад задовољења друштвених циљева“. Наведено становиште суочава са библијским концептом чувања творевине не из нужности и примораности, него из благодарности која почива на спознаји да је творевина дар. „Неопходности“ (или чак нужности) утилитаризма супротставља се слобода избора човека и лични пример Творца који из љубави чува оно што је створио и тиме представља узор за човеков однос према свету, што кандидат демонстрира на примерима Пост 1-2 и Пс 103. Човек се не налази „насупротив“ творевине као објекта задовољења његових потреба, него је са њом у комплементарном односу. Он и творевина упућени су једно на друго од стране самог Бога. У закључку рада кандидат позива читаоца на преиспитивање: Да ли творевину доживљавамо као објекат за задовољење сопствених потреба или као ону која је прожета целим Логосом у сваком свом сегменту?

[6] „Аскетско-монашки приступ“; „Добротољубље“; „Лавсаик“; „Историјска психологија“; „Патерик“, у: Р. Кубат/П. Драгутиновић (прир.), *Лексикон библијске егзегезе*, Библијски институт, Београд 2018, 81-82; 126; 227; 183; 295. **M46**

Обрађене лексикографске јединице приказане су из перспективе библијске егзегезе, односно обрађене су у циљу формирања јасније слике о карактеристикама библијске егзегезе у датом контексту. Аутор предочава заступљеност књижевних врста у наведеним патерицима, интерпретирајући их кроз призму специфичности аскетске праксе.

[7] „Културно-религијско залеђе Дап 14, 8-17“, *Богословље* 2 (2017), 46-58. **M51**

Рад је фокусиран на истраживање културних и религијских токова у првом веку у Малој Азији који се могу уочити у Дап 14, 8-17. Наглашавање податка од стране писца наведене новозаветне перикопе да су апостол Павле и Варнава отишли и у крајеве које су настањивали варвари, има за циљ скретање пажње читаоца на то да је и многобожцима била упућена спасоносна наука благе вести. Аутор овог рада Дап 14, 8-

17 проучава у контексту шире античке слике. Предочивши околности у којима се одвио догађај са апостолима Павлом и Варнавом, и увидевши да је тада била опште позната легенда о Јупитеру и Меркурију који походе земљу, догађај који описује Овидије, аутор закључује да је сасвим разумљиво зашто су становници Листре Павла и Варнаву прогласили за богове.

[8] „Августинови приступи Писму у *De doctrina christiana*“, *Црквене студије* 14 (2017), 113-129. **M24**

У овом раду аутор се бави истраживањем особености светописамске егзегезе Блаженог Августина. Читаоцу се предочава да у тумачењу Писма овог црквеног оца дословни приступ има предност, али само методолошки гледано. Критеријум одабира методе код Августина заснива се на моралном исходу тумачења, тј. „чистоти живота“. Уколико текст дословно посматран упућује на чистоту живота или учење Цркве, онда нема потребе за алегоријом. Аутор аргументовано тврди да се, међутим, ни сам Августин не придржава сопственог правила у потпуности: иако поједини текстови дословно посматрани упућују на чистоту живота Августин је у њима ипак проналазио и један дубљи смисао. Валидност логичке доследности је изузетно корисна у изучавању текста Писма и она води своје порекло од Бога. Паралелно са тим Августин логичку доследност подређује учењу Цркве. За разумевање Августинове алегорије веома је важно обратити пажњу на *signa translata* – ствари које означавају нешто конкретно а користе се да наговесте и нешто друго. Уколико се текст у дословном смислу не односи на „чистоту живота“ или „исправности учења“ потребно га је разумети алегоријски јер је у питању *signa translata*. Аутор сматра да су посебан утицај на Августинову типологију имала Тихонијева правила, о чему полемише у наставку рада. У закључку истиче важност Августинове аскетске димензије приступа Писму, према којој Августин инсистира на молитви и смирењу као неопходним предусловима за исправно тумачење Писма. Уз помоћ њих тумач остварује задато подобје већ кроз сам процес егзегезе – таква егзегеза изискује молитву и смирење и она формира самога тумача. Молитва и смирење постају гарант правилне интерпретације текста Светога Писма.

[9] „Елементи старозаветне вере у једног Бога у аскетској литератури Цркве у позној антици“, у: Р. Кубат (прир.), *Кад Израил беше дете – зборник радова у част професора Драгана Милина поводом 70. рођендана*, Библијски институт, Београд 2015, 79-91. **M45**

Студија је посвећена питању утицаја старозаветних монотеистичких представа на хришћанске патерике у раној Цркви у Египту. Аутор полази од претпоставке да су у додиру са паганским политеизмом оци египатске пустиње на различите начине испољавали своје уверење да је Бог један. У њиховој конфронтацији политеизму уочава се већ оформљено уверење да постоји само један Бог. Оно што посебно карактерише поимање монотеизма у аскетским заједницама Цркве јесте изузетно наглашена демонологија. Нечисти духови у извесној мери преузимају улогу богова других народа из Старога Завета, они одвлаче новозаветни Израил од Бога. Међутим, подвижника истинског Бога он не може да превари. Извор победе аскете над нечистим духом и разоткривање његовог лажног идентитета потиче од његовог подвига. Својом аскезом оци пустиње су поражавали нечисте духове и буквално их „приморавали“ да престану да се лажно приказују као богови, помажући на тај начин паганима да спознају јединога

Бога – својим подвизима оци су учествовали у борби за монотеизам. Аскеза постаје „служење Богу“, пут до јединога Бога и истине, али и пут којим се пагани приводе у познање јединога Бога. Тако аскеза постаје и „труд зарад другог“. Аутор на крају закључује: „Иако је свест о једном Богу у раној Цркви била формирана, она код отаца пустиње кроз аскезу добија нову, практичну примену: вера у једнога Бога захтева борбу против страсти које постају идоли уколико им се не супротстави“.

[10] „Схватање подвига у посланицама апостола Павла – анализа појмова и мотива“, *Богословље* 2 (2014), 296-320. **M51**

Аутор се у раду бави истраживањем елемената аскетизма у аутентичним посланицама апостола Павла, базирајући се на терминима и мотивима који су у вези са подвигом. Након нотирања фреквентнијих термина и мотива прелази се на исцрпну анализу, а потом и на поређење добијених резултата са православним поимањем аскетизма данас. Сумирајући резултате добијене на основу анализе појмова и мотива аутор је мишљења да се у оквиру аутентичних Павлових посланица налазе текстови који поседују потенцијал за тумачење у контексту православног схватања аскетизма. На овакав закључак аутора наводи податак да актуелно разумевање аскетизма у православном свету у значајној мери одговара садржини термина и мотива који су обрађивани код апостола Павла.

Поред наведених радова, кандидат је аутор и два приказа књига из области егзегезе Светог Писма:

[1] *Један Бог, један Господ – ранохришћанска побожност и древни јеврејски монотеизам*, Л. Хуртадо, Манастир Градац: Манастир Градац 2020, *Богословље* 2 (2021) – in press.

[2] *Asceticism and Exegesis in Early Christianity – The Reception of New Testament Texts in Ancient Discourses*, Н. Weidemann (прир.), Vandenhoeck and Ruprecht: Bristol 2013“, *Богословље* 2 (2013), 360-364.

Кандидат је, такође, приредио један тематски зборник, као и једну тематску збирку:

[1] *Милански едикт – наслеђе св. Цара Константина на просторима северне Србије*, Д. Михајловић (прир.), Беседа, Нови Сад 2015.

[2] *Божјиње посланице епископа бачког Иринеја Ђирића*, Д. Михајловић (прир.), ЦО новосадска, Нови Сад 2015.

3.2. УЧЕШЋЕ НА МЕЂУНАРОДНИМ И НАЦИОНАЛНИМ НАУЧНИМ КОНФЕРЕНЦИЈАМА

Кандидат је учествовао и на бројним међународним научним конференцијама као и екуменским скуповима. Године 2013. учествовао је на међународном симпосиону новозаветника *Свети Дух у Новоме Завету и у Цркви и Христос свештених повести* (2015) на којој су учествовали еминентни научници из света библистике. Као представник Српске Православне Цркве учествовао је 2016. године на међународној конференцији православне омладине у Букурешту (Румунија). Децембра 2017. у

Београду и фебруара 2018. у Сарајеву учествовао је на међународном научном скупу подржаном од Немачке асоцијације за академску размену под називом *DAAD-East-West-dialogue: University dialogue with the countries on the Western Balkans* и којој је допринео учешћем у организацији, модерирањем сесија и сопственим прилозима. Од посебног значаја је његово именовање за координатора „Генералне скупштине“ *Конференције Европских Цркава* (Conference of European Churches) у Новом Саду која је одржана 2018. и којом је стекао изванредне организационе компетенције. Исте године био је члан организационог одбора међународног научног скупа *Осам векова аутокефалије СПЦ (1219-2019): Историјско, богословско и културно наслеђе*, одржаног 10-14. децембра 2018. године на Православном богословском факултету Универзитета у Београду. Септембра 2019. године учествовао је у међурелигијској научној конференцији у организацији Библијског института ПБФ под називом *Хришћански и јудејски поглед на заједничко наслеђе* у којој су учествовали еминентни јудејски и хришћански библисти. Током 2020. године. имао је излагање радова на међународном симпозиону *The Theophaneia School* у Темишвару, као и на међународном симпозиону *Богословље и духовни живот Карловачке митрополије* у Новом Саду. Године 2021. узео је учешће у раду екуменског курса *European Ecumenical Study course* у Јозефсталу (СР Немачка).

4. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

Кандидат је био члан Савета факултета као органа управљања 2017. године, а вршио је функцију секретара Библијског института ПБФ у периоду 2018-2021. године. Гостовао је у емисијама на *ТВ Храм* у емисији Хришћански траг (епизоде „Судија Аод“ и „Судија Самсон“) октобра 2018. године. Такође је учествовао је и у емисији на радију *Беседа*, где је октобра 2021. године дао интервју на тему „Нови превод Светог Писма Старог Завета од стране проф. др Драгана Милина“. Као сарадник у настави, кандидат је од 2015. до 2021. године држао предавања на Медицинском факултету Универзитета у Новом Саду у оквиру предмета Палијативна медицина, чиме је остварио сарадњу са другим високошколским установама. Године 2018. вршио је функцију локалног координатора „Генералне скупштине“ *Конференције Европских Цркава* 2018. године. Приликом ангажовања у раду Библијског института Православног богословског факултета учествовао је у изради „Лексикона библијске егзегезе“, а водио је и бројне ваннаставне активности са студентима у виду пројеката, трибина и радионица. Поред наведеног, кандидат је рецензирао три научна прилога за часопис *Филотеос* за свеске 20/2 (2020) и 21/1 (2021).

5. ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ ЗАКОНСКИХ УСЛОВА И КРИТЕРИЈУМА ЗА ИЗБОР У ПРЕДЛОЖЕНО НАСТАВНИЧКО ЗВАЊЕ

5.1. ОПШТИ УСЛОВ

Кандидат је одбранио докторску дисертацију на Православном богословском факултету Универзитета у Београду и тиме стекао звање доктор теологије.

5.2. ОБАВЕЗНИ УСЛОВИ

1. Приступно предавање из области за коју се бира, позитивно оцењено од стране високошколске установе.

Кандидат др Данило Михајловић је на Православном богословском факултету одржао приступно предавање на тему „Тумачење Књиге о судијама“ 13. децембра 2021. године у 11 часова у сали 4. Комисија за оцену приступног предавање је том приликом оценила његово предавање са просечном оценом **5,00**.

2. Позитивна оцена педагошког рада у студентским анкетама током целокупног протеклог изборног периода

2018/2019: **4.49**;

2019/2020: **4.80**;

2020/2021: **4.94**.

3. Објављен један рад из категорије М20 или три рада из категорије М51 из научне области за коју се бира

Кандидат је објавио један рад из М20 категорије и три из М51 категорије, поседује три објављена саопштења са научних скупова и то два са међународног у категорији М33 и један са националног скупа М63, чиме је не само стекао, него и премашао правилником предвиђене услове:

1. „Августинови приступи Писму у *De doctrina christiana*“, *Црквене студије* 14 (2017), 113-129. **М24**

2. „Манастирске библиотеке и преписивање књига у хришћанским аскетским заједницама Египта у периоду IV – VII века – положај и улога Светог Писма“, *Богословље* 2 (2021) – in press. **М51**

3. „Културно-религијско залеђе Дап 14, 8-17“, *Богословље* 2 (2017), 46-58. **М51**

4. „Схватање подвига у посланицама апостола Павла – анализа појмова и мотива“, *Богословље* 2 (2014), 296-320. **М51**

5. „Библијска ерминевтика Илариона Зеремског – приказ и анализа“, у: В. Вукашиновић/Н. Лукић (прир.), *Богословље и духовни живот Карловачке митрополије*, Mons Naemus, Београд 2021, 62-71. **М33**

6. "Old Testament Prophets in the Service of Community – Holistic Perspective of Prophetic Role", у: I. Mihoc/J. Stanovici (прир.), *Proceedings of the International Symposium "The Theophaneia School" Timișoara, November 12th–13th, 2020, volume I – Biblical Exegesis*, - in press. **M33**

7. „Савремена еколошка свест и однос према природи у Старом Завету“, у: Н. Божовић/В. Таталовић (прир.), *Европа и хришћанске вредности – путеви библијске рецепције*, Библијски институт/Konrad Adenauer Stiftung, Београд 2020, 72-82. **M63**

5.3. ИЗБОРНИ УСЛОВИ

1. СТРУЧНО-ПРОФЕСИОНАЛНИ ДОПРИНОС

1.1. Председник или члан уређивачког одбора научних часописа или зборника радова у земљи или иностранству.

Приређивач зборника радова у земљи: *Милански едикт – наслеђе св. Цара Константина на просторима северне Србије*, Д. Михајловић (прир.), Беседа, Нови Сад 2015.

1.2. Председник или члан организационог или научног одбора на научним скуповима националног или међународног нивоа

Члан организационог одбора међународног научног скупа *Осам векова аутокефалије СПЦ (1219-2019): Историјско, богословско и културно наслеђе*, одржаног 10-14. децембра 2018. године на Православном богословском факултету Универзитета у Београду.

1.3. Председник или члан комисија за израду завршних радова на академским мастер или докторским студијама

Кандидат је остварио и учешће у комисијама за одбрану завршних радова на основним академским студијама, као члан на одбрани укупно 2 (два) завршна рада, и на мастер академским студијама, као члан на одбрани укупно 5 (пет) мастер радова.

2. ДОПРИНОС АКАДЕМСКОЈ И ШИРОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

2.1. Председник или члан органа управљања, стручног органа или комисија на факултету или универзитету у земљи или иностранству

1. Чланство у Савету факултета као органа управљања 2017. године.
2. Секретар Библијског института ПБФ у периоду 2018-2021. године.

2.2. Учешће у наставним активностима ван студијских програма (перманентно образовање, курсеви у организацији професионалних удружења и институција,

програми едукације наставника) или у активностима популаризације науке

Кандидат је активност на популаризацији науке вршио у оквиру гостовања различитим радијским и телевизијским емисијама:

1. ТВ Храм, емисија Хришћански траг, епизода Судија Аод 27.10.2018.
2. ТВ Храм, емисија Хришћански траг, епизода Судија Самсон 20.10.2018.
3. Радио Беседа, интервју на тему „Нови превод Светог Писма Старог Завета од стране проф. др Д. Милина“, октобар 2021.

3. САРАДЊА СА ДРУГИМ ВИСОКОШКОЛСКИМ, НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКИМ УСТАНОВАМА, ОДНОСНО УСТАНОВАМА КУЛТУРЕ И УМЕТНОСТИ У ЗЕМЉИ И ИНОСТРАНСТВУ

1. Радно ангажовање у настави или комисијама на другим високошколским или научноистраживачким институцијама у земљи или иностранству, или звање гостујућег професора или истраживача

Медицински факултет Универзитета у Новом Саду, сарадник у настави, (2015-2021), предавања из предмета Палијативна медицина.

2. Руковођење радом или чланство у органу или професионалном удружењу или организацији националног или међународног нивоа.

А) Локални координатор Генералне скупштине *Конференције Европских Цркава*, Брисел-Нови Сад 2018. године.

Б) Редовни члан Матице српске.

5. УКУПНА ОЦЕНА

Прегледом свих релевантних аспеката образовног, научно-истраживачког и наставно-педагошког профила из приложене конкурсне документације др Данила Михајловића, укупна оцена долепотписане комисије гласи да кандидат испуњава све критеријуме, како формалне, тако и суштинске, за избор у звање доцента за ужу научну област Библистика / Свето Писмо Старог Завета на Православном богословском факултету Универзитета у Београду. Кандидат поред осам година искуства предавања веронауке има и четири године искуства у наставно-педагошком раду у високом образовању, у оквиру којег је држао часове вежби на свим годинама основних студија. Током овог наставног периода имао је константно високе оцене анонимних анкета које се из године у годину повећавају. Одржано приступно предавање је оцењено највишом оценом. Више пута је био члан комисија за одбрану завршних и мастер радова.

Његов научно-истраживачки профил се одлично уклапа у ужу научну област за коју се бира, а висока оцена досадашњег педагошког рада препоручује га за наставу предмета из области Библистике/Свето Писмо Старог Завета на Православном богословском факултету. Објављене референце у релевантним часописима непосредно се тичу његове научне области у којој показује одлично познавање научне методологије

савремене библистике, а учешће у припреми и издавању тематских зборника показују уређивачке компетенције и искуство у публикувању научних издања. Због његових академских компетенција више пута је позиван од стране различитих редакција те је вршио рецензије научних радова за научне часописе.

Учествовао је на бројним домаћим и међународним научним скуповима, а такође је учествовао у организацији бројних научних и стручних скупова што показује изванредне организационе компетенције. Његово бављење научним радом није остајало само у уским академским оквирима, већ је своје стечене академске компетенције и знања делио у ширем кругу публике кроз активности популаризације науке на радијским и телевизијским емисијама. Посебност кандидату даје и његова психотерапеутска лиценца као и сарадња са другим високошколским установама што све значајно доприноси интердисциплинарном приступу теолошким и библијским темама, односно повезује их са њима најсроднијим дисциплинама из области друштвено-хуманистичких наука. Допринос матичној академској заједници кандидат је показао и кроз учешће у стручним органима управљања. Кандидат поседује све предиспозиције за веома успешно бављење старозаветном библистиком, а наставно-педагошке способности указују на квалитетно преношење знања будућим генерацијама.

МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Имајући у виду све наведено, закључујемо да је реч о веома способном кандидату који испуњава све услове истакнуте и наведене у конкурс у који већ има богато радно искуство. Кандидат је објавио један рад из М20 категорије и три из М51 категорије, поседује три објављена саопштења са научних скупова и то два са међународног у категорији М33 и један са националног скупа М63, чиме је не само стекао, него и премашао правилником предвиђене услове. Његове научне квалификације су на завидном степену, одликује га минуциозни и критички истраживачки рад на изворима, а његова интересовања и марљивост оправдавају очекивање да ће он и даље напредовати и усавршавати се у научном и педагошком смислу. Током рада у звању асистента на Православном богословском факултету, колега Михајловић показао је изузетну посвећеност и висок ниво колегијалности, а судећи према студентским анкетама и општем утиску, ужива поверење како студената тако и својих колега. Његове вежбе одликује висока посећеност, активност и креативност. Поред наведених квалитета, кандидат влада одличним знањем немачког и енглеског језика који омогућавају коришћење широког опуса научне литературе. Организација и учешће у бројним научним конференцијама показују изванредне организационе и интернационалне компетенције, нарочито у области међурелигијског и екуменског дијалога. Коначно, област и теме његових истраживања данас су актуелне и значајне и са великим истраживачким потенцијалом. Током претходног изборног периода кандидат је показао стручно-професионални допринос матичној академској заједници, као и сарадњу са другим високошколским установама што нарочито доприноси мултидисциплинарном приступу у својој научној области.

Комисија сматра да су се испунили сви законски услови да се досадашњи асистент **др Данило Михајловић**, изабран за ужу научну област Библистика / Тежиште истраживања: Свето Писмо Старог Завета на Православном богословском факултету Универзитета у Београду, предложи за избор у звање доцента за наведену област и тежиште истраживања, на основу објављеног конкурса у публикацији „Послови“ од 10. новембра 2021. године, на који се пријавио као једини кандидат и који испуњава све законом предвиђене услове. Са особитим поштовањем обраћамо се Изборном и Наставно-научном већу Православног богословског факултета у Београду **са предлогом да прихвати реферат Комисије и упути предлог Стручном већу за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Београду за избор др Данила Михајловића у звање доцента за ужу научну област Библистика / Тежиште истраживања: Свето Писмо Старог Завета, са пуним радним временом на овом Факултету.**

У Београду,

13. децембра 2021. године

Чланови комисије

др Владан Таталовић, ванредни професор
Православног богословског факултета Универзитета у Београду

др Ненад Божовић, доцент
Православног богословског факултета Универзитета у Београду

др Владислав Топаловић, ванредни професор
Православног богословског факултета Свети Василије Острошки Универзитета у
Источном Сарајеву
